

ενα καθημερα

Μιά στήλη για όλους τούς αναγνώστες μας

ΝΕΕΣ επιστολές - καταγγελίες για τον δίσκο με το τραγούδι που ταυτίζει τους Ποντίους με τους Λαζούς. Οι επιστολογράφοι μας εκφράζουν αγανάκτηση εκ μέρους των Ποντίων για την ταύτιση αυτή και ζητούν απαγόρευση της κυκλοφορίας του δίσκου, χαρακτηρίζοντας το τραγούδι άντεθνικό και γενικά προσβλητικό και προκλητικό για την εδαισθησία και την εθνική υπόσταση του ποντιακού στοιχείου.

ΤΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Δύο από τις επιστολές αυτές τις παραπέμφαμε για δημοσίευση στην στήλη της «Αλληλογραφίας». Μία τρίτη, όμως, έκριναμε πως έπρεπε να την κρατήσουμε για την στήλη μας, διότι ο αποστολέας της, παίρνοντας απλώς άφορμή από το θέμα που δημιουργήθηκε, προχωρεί πιά πέρα και αναφέρεται γενικά στο θέμα της ποντιακής δημοτικής μουσικής και της λαϊκής ποντιακής μουσικής.

Το θέμα αναπτύσσεται θαυμάσια από τον φοιτητή της φιλολογίας κ. Φωτιάδη Ε. Κωνσταντίνο (Σωκράτους 6 Θεσσαλονίκη), η επιστολή του οποίου είναι η παρακάτω:

«Κύριε «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕ»

Αισθάνομαι βαθύτατα υποχρεωμένος να ευχαριστήσω διά της στήλης της έγκριτου εφημερίδος σας και εσάς και το προσωπικό σας για το ενδιαφέρον που δείχνετε για διάφορα θέματα τρεχούσης φύσεως. Ένα από αυτά είναι και το λαϊκό ποντιακό τραγούδι.

Με μεγάλη ευχαρίστηση και ανακούφιση διάβασα τις επιστολές, αφ' ενός του διακεκριμένου διδάκτορος του Αριστοτελείου πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δικηγόρου και λογοτέχνου Σ. Ευσταθιάδου, αφ' άλλου της εκλεκτής Ποντίας Εύτυχίας Στεφανίδου - Θεοδωρίδου, με των οποίων την θέση τάσσομαι ολόψυχα. Διότι νομίζω πως είναι καιρός αυτή ή έσφαλμένη γνώμη που επικρατεί, σε μιά μικρή μερίδα Ποντίων, να εκλείψη καθώς επίσης να γίνει γνωστή και σε μάς, στη νέα γενιά, που εύτυχώς είχαμε την τύχη να μη γνωρίσουμε τα τερατουργήματα των Λαζών εις βάρος των πατέρων μας από κοντά.

Η επιστολή μου όμως αυτή δεν έχει σκοπό μόνο την ταύτιση μου με την άποψη του κ. Ευσταθιάδη, αλλά και ένα άλλο σοβαρότερο λόγο: την σύγκριση ανάμεσα στην ποντιακή δημοτική μουσική και στην ανύπαρκτη μέχρι πέρυσι λαϊκή ποντιακή μουσική.

«Η δημοτική μουσική, η δημοτική ποίηση είναι η άσφαλεστάτη αφετηρία και το στερεώτατον θεμέλιον πάσης δημιουργίας της ελληνικής τέχνης», λέει ο Ν. Πολίτης. Αυτόν όμως την δημοτική μουσική θέλησαν μερικοί ασήμαντοι τραγουδιστές των πανηγύρεων, διά λόγους καθαρά εμπορικούς να την αντικαταστήσουν, ώσάν μεγάλοι δημιουργοί, με την λαϊκή μουσική. Αγαπώ και λατρεύω το άτόφιο, ελαφρό λαϊκό τραγούδι. Δεν θα άνεχόμουν όμως ποτέ αυτά που γίνεται εις βάρος της ποντιακής μουσικής. Δηλαδή στίχοι ποντιακοί να έρμηνεύονται με τη συνοδεία των μπουζουκιών, φαίνεται πως αγνοούν αυτοί οι άνθρωποι πως η μουσική της ποντιακής φυλής, μελωδεί τα πάθη και τα κλέη της, αναλλοίωτα, από τα βάθη των αιώνων ως τα σήμερα. Διηγείται την ιστορία της, τις περιπέτειές της, τους άθλους της, τις καθημερινές χαρές, τις γιορτές και τα πένθη της, με τη φτερωτή χάρη του στίχου και την υπόκρουση της ίδιας πανάρχαιας λύρας.

Ο σοφός μας ακαδημαϊκός κ. Κ. Ρωμαίος, μάς λέει πως «... Η έλαχίστη παρέκλιση αρκεί να νεκρώσει, ή να εξευτελίσει μέχρι γελοιοποίησεως του δημοτικού τραγούδιου. Διά τούτο πολύ πρέπει να προσέξουν εις το κεφάλαιο τούτο οι σχετικοί αρμόδιοι».

Συμπερασματικά!

Είναι καιρός πλέον οι ποντιακές οργανώσεις και τα σωματεία μας να αντιμετωπίσουν τις εθνικές τους ανάγκες.

... γιορτές και τήν υπόκρουση τής ίδιας πανάρχαιας

«... Ἡ ἐλαχίστη παρέκλισις ἀρκεῖ νά νεκρώσῃ, ἢ νά ἐξευτε-
λίῃ μὲχρι γελοιοποιήσεως τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ. Διά-
τοῦτο πολὺ πρέπει νά προσέξουν εἰς τὸ κεφάλαιο τοῦτο οἱ
σχετικοὶ ἀρμόδιοι».

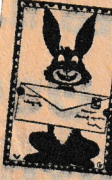
Συμπερασματικά!

Εἶναι καιρὸς πλέον οἱ ποντιακὲς ὀργανώσεις καὶ τὰ σω-
ματεῖα μᾶς ν' ἀντιμετωπίσουν τὶς εὐθύνες τους καὶ νά σπεύ-
σουν πρὶν νά εἶναι πολὺ ἀργά, νά ἐξασφαλίσουν τὴν γνήσια
ἀπόδοσιν τῶν ποντιακῶν τραγουδιῶν.

Ἄς κινηθούμε λοιπὸν ὅλοι δραστηρίως γιὰ νά προληφθῇ
μιά ζημία ἀνυπολόγιστης σημασίας καὶ ἐκτάσεως στὶς καλλι-
τεχνικὲς δημιουργίαι τοῦ ποντιακοῦ λαοῦ.

● Πιστεῖν ὅτι πῶς ἢ ἀνάπτυξη τοῦ θέματος τῆς πον-
τιακῆς μουσικῆς ἀπ τὸν κ. Κ. Φωτιάδη θά προκαλέσῃ γενικώ-
τερη ἀσχῆση, τὴν ὁποία ἡ στήλη μᾶς θά φιλοξενήσῃ με ἐυ-
χαρίστησιν.

Ο ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΕΡΙ ΠΟΝΤΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΖΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ἐπὶ τοῦ θέματος ποῦ ἐδημιου-
ργήθη ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν εἰς δίσκον
ἀματος ταυτίζοντος τοὺς Ποντίους
μὲ τοὺς Λαζοὺς, ἐλάβομεν τὰς κατω-
τέρω νέας ἐπιστολάς:

Κύριε διευθυντά, εἶναι πολὺ εὐ-
χάριστον τὸ γεγονὸς, ὅτι ἐδώσατε
συνέχειαν, ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐ-
φημερίδος σας, εἰς τὸ θέμα «Πόν-
τιοι καὶ Λαζοί». Ὁ ποντιακὸς λα-
ὸς σὰς εἶναι εὐγνώμων, διότι ἡ δη-
μοσία αὐτὴ συζητήσις, θά ἐξαλεί-
ψῃ τὸ μῖσμον, τὸ ὁποῖον κυκλοφο-
ρεῖ μέσα εἰς τὸν ἱερὸν χώρον τῆς
Ἑλλάδος.

Ὁ ἐν κυκλοφορίᾳ δίσκος (ἀριθ.
ἀδείας 5656)329)68), ὅστις ἀπετέ-
λεσε τὴν αἰτίαν διὰ τὴν παρούσαν
συζητήσιν, ἢ πρέπει νά εἶναι προί-
ον πλήρους ἱστορικῆς ἀγνοίας, ἢ ἀ-
ποτέλεσμα κακοῦθους ἐνεργείας. Ὁ
ποιο κι ἂν εἶναι τὸ ὑποκειμενικὸ
στοιχείο, πρόκειται ἐξ ἀντικειμένου,

περὶ ἀθλίου κατασκευάσματος ταυ-
τίζοντος ἀναισχύντως τοὺς Ποντίους
μὲ τοὺς σφαγεῖς τῶν Λαζοῦς. Ὁ
κ. Ε. Εὐσταθιάδης, ὁ ὁποῖος ἠχο-
λήθη ἐπὶ μακρὸν μὲ τὴν ποντιακὴν
ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν, δικαίως
ἀγανακτεῖ. Εἶναι εὐλογος ἡ ἰδιαί-
τερα τοῦ εὐαισθητοῦ ἐν προκειμέ-
νω, ἡ ὁποία, ἐξ ἄλλου, διερμηνεύ-
ει τὴν εὐαισθησίαν ὁλοκληροῦ τοῦ
ποντιακοῦ λαοῦ. Διότι τὸ θέμα κα-
θάρτεται τῆς ἠθικῆς τάξεως. Ἐχει
ἀμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐθνικὴν ὑ-
πόστασιν τῶν Ἑλληνοποντιῶν.

Ἡ πλάνη, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ
τό περὶ οὗ πρόκειται τραγοῦδι, δὲ-
ναται νά ὀδηγήσῃ εἰς τραγικὰς πα-
ρανοήσεις περὶ τὰ ἐξόχως λεπτὰ ἐ-
θνικὰ μᾶς θέματα. Εἶναι δὲ ἀνα-
τριχαστικὰ τὰ ὑπὸ τοῦ βουλγαρι-
κοῦ τύπου διακηρυχθέντα, ὅτι οἱ
«Τουρκολαζοί» ἐγκατεστάθησαν εἰς
ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 7ην ΣΕΛΙΔΑ

ΠΕΡΙ ΠΟΝΤΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΖΩΝ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἐκ τῆς 4ης ΣΕΛΙΔΟΣ
τὴν Μακεδονίαν τὸ 1922, ἐννοῶν
τοὺς Ποντίους. Καί εἶναι σοβαρώ-
τερος ὁ ἐντεῦθεν κίνδυνος, τὸν ὁ-
ποῖον εὐστοχῶς ἐπισημαίνει ὁ κ. Ε.
Εὐσταθιάδης εἰς τὸ σημεῖμά του.
Ὡρα εἶναι, νὰ ξιφουλκῆσουν καὶ
οἱ Τούρκοι, διὰ νὰ μᾶς εἰπουν, ὅ-
τι εἰς τὴν χώραν μας κατοικοῦν,
πλὴν τῶν μουσουλμάνων, περὶ τοὺς
1.000.000 δῆθεν Τουρκολαῶι χριστι-
ανοί, τοῦτέστιν τὸ σύνολον τῶν
Ποντίων! Ἡ ταῦτις Ποντίων καὶ
Λαζῶν, ὡς κατασκευάζεται ἀπὸ τὸ
ὑπ' ὄψιν ἄσμα, προφανῶς ὀδηγεῖ
εἰς τοιοῦτου εἶδους παρανοήσεις.

Ὡς πρὸς τὰ διάφορα κατασκευά-
σματα τῶν λαϊκῶν μυθολογιστῶν, δι-
καιῶς λέγει ἡ κ. Ε. Στεφανίδου —
Θεοδωρίδου, ὅτι ταῦτα δὲν ἤμπο-
ροῦν νὰ κατισχύσουν ὡς ἀλήθεια,
τῶν γραπτῶν ἱστορικῶν στοιχείων.
Εἶναι ἀπολύτως σωστὴ ἡ παρ' αὐ-
τῆς μνημονευθεῖσα σχετικὴ παρατή-
ρησις τοῦ διακεκριμένου ἐπιστήμο-
νος, καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης κ. Ἀπ. Βακαλοπού-
λου.

Δημήτριος Καραφουλίδης
πτυχιούχος Ο.Π.Ε.
Στροφή Καρατάσου 70 Θεσσαλονίκη.

ΑΛΛΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Κύριε διευθυντά,

Βαρυτάτη εἶναι ἡ ὕβρις, ἡ ὁποία
ἀκούεται ἀπὸ τὸ λαϊκὸ τραγούδι,
περὶ Ποντίων καὶ Λαζῶν, τὸ ὅποιον
κυκλοφορεῖ εἰς δίσκους. Ὑβρίζονται
περὶ τοὺς 800.000 Πόντιοι, οἱ ὅποιοι
ξερριζώθηκαν ἀπὸ τὸν Πόντο καὶ ἤλ-
θαν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀρχικὴ κοι-
τίδα τους. Διετήρησαν καὶ συνεχι-
ζουν τὰς ὠραίας ἑλληνικὰς παραδό-
σεις, ὡς γνήσιοι Ἕλληνες, δι' ὃ καὶ
ἀγανακτοῦν, ὅταν ἐπιχειρῆται ταῦτι-
σὶς τῶν μέ βαρμβάρους τοῦ Λαζιστάν.

Τὸ ἐμπεριστατωμένον σχετικὸν ση-
μεῖωμα τοῦ κ. Ε. Εὐσταθιάδη, τὸ δη-
μοσιευθὲν εἰς τὴν ἐγκριτον ἡμῶν ἐ-
φημερίδα τὴν παρελθούσαν Παρα-
σκευῆν, διὰ τοῦ ὁποίου διερμηνέυε-
ται ἡ ἀγανάκτησις τοῦ ποντιακοῦ λα-
οῦ διὰ τὸ ἀνοσιούργημα καὶ δίδεται
ἀποστομωτικὴ ἀπάντησις εἰς τὴν πρό-
κλησιν, περιέχει ὅλα τὰ στοιχεῖα,
ἀπὸ τὰ ὁποῖα προκύπτει πεντακάθα-
ρη ἡ ἀλήθεια καὶ ἀποκαλύπτεται ἡ
προχειρότης τῶν ἀνευθύνων συνθετῶν
τοῦ ὑπ' ὄψιν ἄσματος. Εἶναι δικαία
ἡ ἀγανάκτησις τῶν Ποντίων, διὰ τὴν
προσβολὴν τῶν ὁσίων καὶ ἱερῶν τους.

Ἀσφαλῶς θὰ ἐνεργήσουν οἱ ἀρμό-
διοι τὰ δέοντα πρὸς ρύθμισιν τοῦ
θέματος. Ἡ καταστροφὴ τοῦ ὑπ' ὄ-
ψιν δίσκου δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν
ἀναβολὴν. Τὸ ἄσμα μολύνει τὴν ἀ-
τμόσφαιραν, ἰδίως τῆς βορείου Ἑλ-
λάδος. Λόγοι κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὴ ἐ-
πιτάσσουν τὴν πλήρη ἐξουθένωσιν τοῦ
μιάσματος.

Μετὰ τιμῆς
ΜΙΧΑΗΛ ΚΥΝΗΓΟΠΟΥΛΟΣ
Σκηνοθέτης Ποντιακοῦ Θεάτρου
Διοικητηρίου 23
Θεσσαλονίκη

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΝ

Θεοδωρίδου
26-9-68